

Evaluatie en aanpassing beleidsregels subsidiëring particulier beheer bos- en natuurgebieden provincie Utrecht (PVG)

1	Inleiding	2
2	Overzicht uitgekeerde provinciale subsidies particulier natuurbeheer	3
3	Bespreking per subsidiabele maatregel	5
	Beheer van hakhout en grienden	5
	Bestrijding van Amerikaanse vogelkers.....	6
	Beheer van vennen	7
	Beheer van schraal grasland	7
	Beheer van heide.....	7
	Omvorming van bos naar heide (en schraal grasland, stuifzand, moeras en open water)	7
	Omvorming uitheems naar inheems bos	7
	Inrichting van nieuwe natuur	7
	Kleinschalige maatregelen in bos- en natuurterrein	7
	Beheersplannen voor bos- en natuurgebieden.....	7
4	Doel en algemene voorwaarden en afstemming met het Programma Beheer	7
	doel.....	7
	algemene voorwaarden.....	7
	afstemming met de Subsidieregeling Natuurbeheer (Programma Beheer)	7
5	Financiën	7
	Bijlage: Beleidsregels subsidiëring particulier natuurbeheer bos- en natuurgebieden 2004	7

1 Inleiding

In 1996 is het Plan Veiligstelling Gebieden door Provinciale Staten vastgesteld. Daarin werd particulier natuurbeheer genoemd als een van de veiligstellingsstrategieën voor natuurgebieden. Om het particulier natuurbeheer te stimuleren zijn er beleidsregels (subsidie) particulier natuurbeheer opgesteld met daaraan gekoppeld financiële middelen voor het uitvoeren van specifieke beheersmaatregelen. Het gaat om een bedrag van € 79.400 in 1997, oplopend met € 3.400 per jaar tot maximaal € 113.400 in 2007 e.v. In 2003 was het beschikbare bedrag € 99.800. Deze subsidiebedragen komen ten laste van de reserve aankopen cq. veiligstellen natuurterreinen.

Het Rijk heeft in 2000 een nieuw subsidiestelsel voor natuur en landschap geïntroduceerd: het Programma Beheer. Daarmee is overlap ontstaan met de provinciale subsidie.

Deze evaluatie geeft een overzicht van de bijdragen die in de afgelopen zeven jaar door de provincie zijn verstrekt. Dit overzicht, nieuwe inzichten op het gebied van beheer en beleid, de relatie met het Programma Beheer en andere subsidieregelingen en gesprekken met particuliere beheerders en hun adviseurs vormen de basis op grond waarvan aanpassingen en aanvullingen van de beleidsregels worden voorgesteld. Dit moet leiden tot een provinciale subsidieregeling die (weer) optimaal aansluit bij de doelen van het provinciale natuurbeleid en bij het landelijke Programma Beheer, met name voor wat betreft de Subsidieregeling Natuurbeheer.

Afbakening van deze evaluatie

Deze evaluatie heeft betrekking op *inrichtings- en beheersmaatregelen* in nieuwe en bestaande *natuurgebieden van particuliere eigenaren*. Deze evaluatie gaat niet over agrarisch natuurbeheer¹.

Over de mogelijkheden om particulier en agrarisch natuurbeheer verder te stimuleren (anders dan door middel van deze subsidieregeling) wordt door de sector RLO een afzonderlijke beleidsnotitie voorbereid.

In het rijksbeleid en in het coalitie-akkoord wordt meer ruimte geboden voor particulier (en agrarisch) natuurbeheer. In het rijksbeleid is daarbij de doelstelling geformuleerd dat 60% van de nog te realiseren nieuwe natuur via verwerving en 40% via (particulier) beheer moet worden gerealiseerd. In de genoemde notitie zal ook worden uitgewerkt hoe die beleidsdoelstelling gerealiseerd gaat worden binnen de provincie Utrecht.

Opbouw van de evaluatie

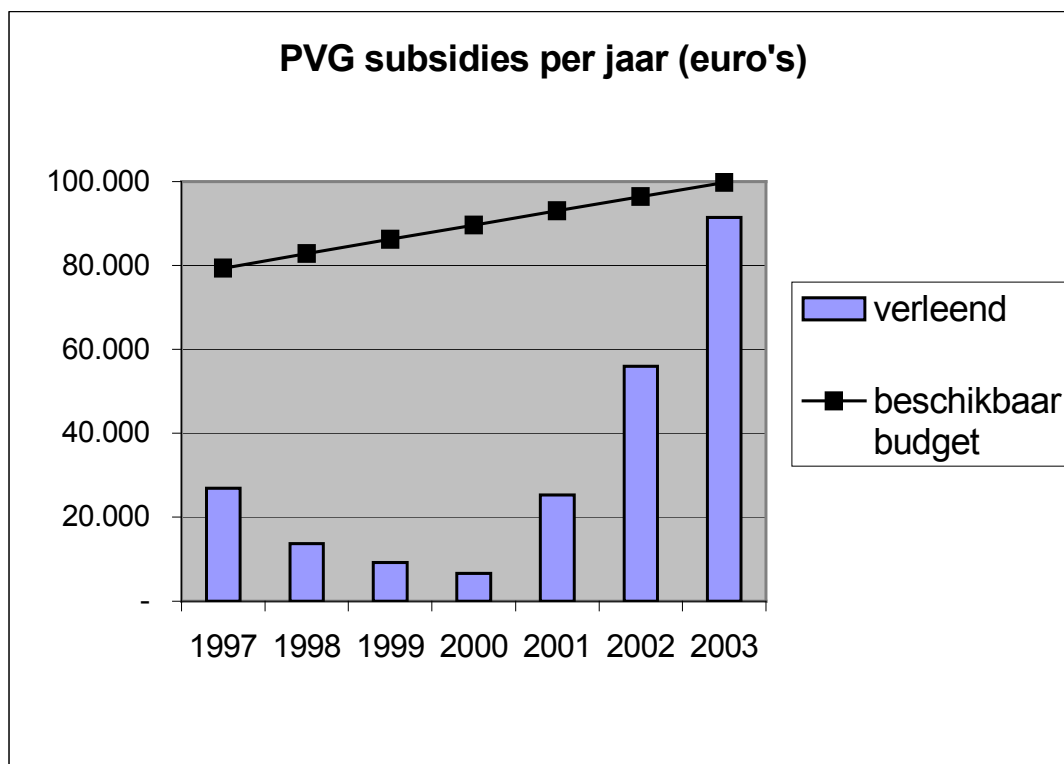
Hoofdstuk 2 geeft een overzicht van de uitgekeerde subsidies in de afgelopen zeven jaar. Hoofdstuk 3 gaat hier uitgebreid op in door van elke subsidiabele maatregel een beschrijving te geven, uitmondend in een voorstel voor aanpassing en/of aanvulling van de beleidsregels. In hoofdstuk 4 worden op basis van de voorstellen in hoofdstuk 3 het doel en de algemene voorwaarden van de aangepaste regeling genoemd en wordt in het bijzonder in gegaan op de afstemming met het Programma Beheer. Hoofdstuk 5 gaat in op de financiën. Tenslotte worden de complete aangepaste beleidsregels weergegeven in de bijlage .

¹ Agrarisch natuurbeheer: natuurvriendelijk beheer van landbouwgrond (hoofdfunctie is en blijft landbouw).

Particulier natuurbeheer: beheer van bestaande bos en natuurterreinen door particulieren (hoofdfunctie is en blijft natuur), en omvorming van landbouwgronden naar natuurterrein door particulieren (hoofdfunctie verandert van landbouw naar natuur).

2 Overzicht uitgekeerde provinciale subsidies particulier natuurbeheer

Van 1997 tot en met 2003 zijn 70 subsidies verleend voor in totaal € 229.216,-- aan 29 verschillende eigenaren. De verleende subsidies zijn jaarlijks verantwoord in de Rapportage Natuur en Landschap. Dit is gemiddeld € 32.745 per jaar. Het verloop over de jaren wordt in de volgende grafiek weergegeven.

Het budget loopt op van € 79.400 in 1997 naar maximaal € 113.400 in 2007 e.v. Vergelijking tussen besteed geld en budget laat zien dat er een aanmerkelijke onderschijding van het budget heeft plaatsgehad.

Als oorzaken zijn te noemen:

- 1 *Onvoldoende bekendheid van de regeling en te weinig werving van projecten.*
Particuliere eigenaren zijn te weinig actief benaderd met concrete voorstellen die leiden tot uitvoering van het provinciale beleid. Dit is met name veroorzaakt door personeelwisselingen en openstaande vacatures bij de provincie.
- 2 *Overlap met andere subsidieregelingen.*
Diverse maatregelen zijn uitgevoerd met subsidies in het kader van het Overlevingsplan Bos en Natuur. Daarnaast is in afwachting van de inwerkingtreding van het Programma Beheer rond 1999 en 2000 het aantal provinciale subsidieaanvragen sterk verminderd.
- 3 *Te lage subsidiebedragen.*
Een subsidie kan te laag zijn in verhouding tot de kosten. Er gaat dan geen stimulerende werking van uit. Hoewel de hoogte van het subsidiebedrag voor hakhout destijds in overleg met de particuliere eigenaren is vastgesteld blijkt het verschil tussen de kosten en de subsidie te groot te zijn. De subsidie werd wel gebruikt, maar in die gevallen zouden de maatregelen ook zonder subsidie genomen zijn. Het gaat dan om gevallen waar andere belangen, zoals de jacht, een belangrijke rol spelen. Inmiddels is via de Subsidieregeling Natuurbeheer (Programma Beheer) een 14 maal zo hoge bijdrage mogelijk, hetgeen nu een grote impuls aan het hakhoutbeheer geeft.

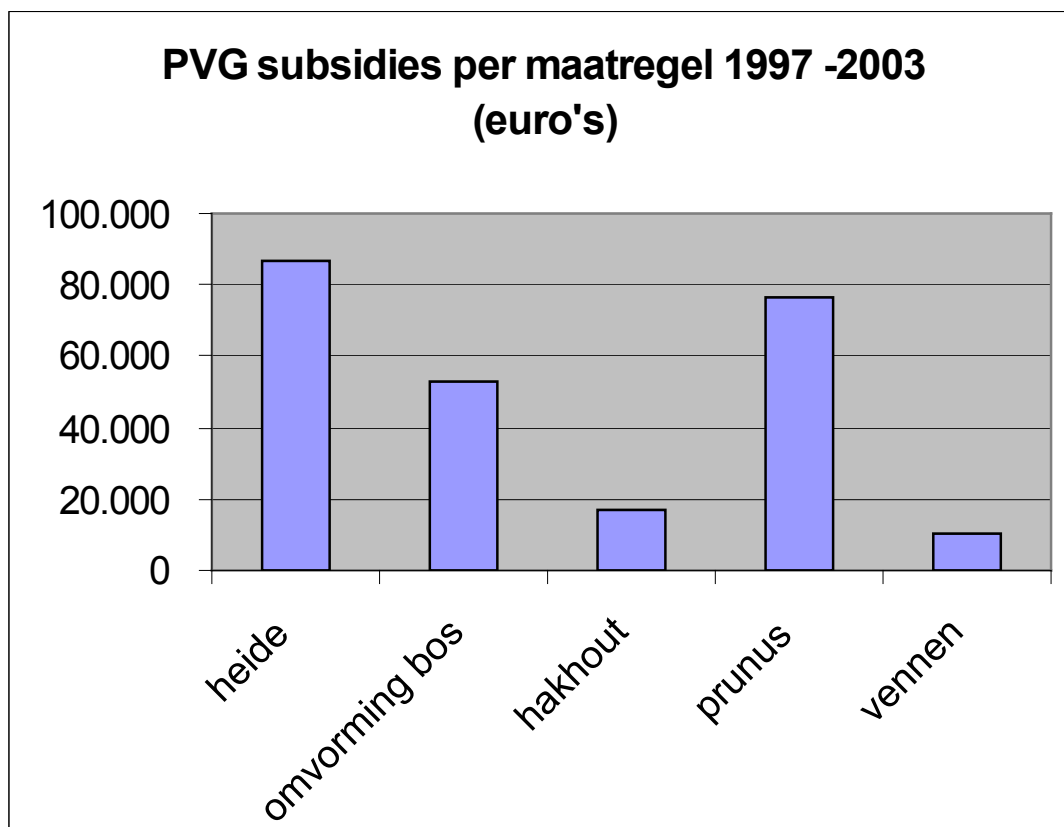
4 *Belemmerende regels.*

Aan de omvorming van bos naar open natuur, zoals heide, zou veel meer gedaan kunnen zijn, maar de Boswet maakt dit tot dusver vrijwel onmogelijk. Voor prunusbestrijding en omvorming van uitheems naar inheems bos geldt dat subsidiëring daarvan volgens de huidige beleidsregels alleen in de aankoopwaardige gebieden mogelijk is, terwijl het ook daarbuiten gewenst is.

Bij de particuliere landgoedeigenaren is een steeds toenemende belangstelling waar te nemen voor natuur, in het bijzonder voor het verhogen van natuurwaarden in bossen. Daarnaast zijn de particuliere eigenaren beter georganiseerd dan voorheen. Ook zijn er steeds meer ambtelijke en bestuurlijke contacten waardoor het vertrouwen groeit. Mede daardoor is vanaf 2000 een opgaande lijn te zien in toegekende subsidies, die zich naar verwachting de komende jaren door zal zetten en waarop het beleid ook gericht zal zijn.

In onderstaande grafiek is weergegeven voor welke maatregelen de subsidie verleend is. Daarbij is onderscheid gemaakt tussen:

- Heide: plaggen, opslag verwijderen en omvormen vanuit bos.
- Prunus: bestrijding van Amerikaanse vogelkers met als doel het bevorderen van een natuurlijke kruid- en struiklaag en het bevorderen van natuurlijke verjonging in bossen.
- Hakhout: afzetten van hakhout en aanvullen met jonge bomen.
- Omvorming bos: het omvormen van uitheems bos (populieren, sparren) naar inheems bos, door middel van vlaktegewijze kap gevolgd door aanplant van inheemse bomen en struiken.

Uit de grafiek blijkt dat relatief veel geld is besteed aan heide en prunusbestrijding. In hoofdstuk 3 worden de gesubsidieerde maatregelen afzonderlijk besproken.

3 Bespreking per subsidiabele maatregel

In dit hoofdstuk worden per maatregel voorstellen gedaan voor aanpassing van de subsidievoorwaarden (beleidsregels). Ook worden er enkele nieuwe te subsidiëren maatregelen voorgesteld. De belangrijkste wijzigingen ten opzichte van de oude beleidsregels zijn aan het eind van dit hoofdstuk samengevat in een tabel. In de Bijlage worden per maatregel alle voorwaarden genoemd.

Beheer van hakhout en grienden

Beleidsregels 1997:	Maximaal € 680,67 per ha voor regulier onderhoud en € 0,57 per stuk voor aanplant bosplantsoen.
Toegekend 1997 – 2003:	29 ha € 18.237
Doel:	Instandhouden van natuurwaarden die samenhangen met hakhoutbeheer.
Situatie en knelpunten:	<p>Recent doen zich positieve ontwikkelingen voor met betrekking tot het essenhakhout. Dit unieke bostype komt nergens méér voor dan in het Langbroekerweteringgebied. Van de totale oppervlakte van 273 ha is 161 ha in particulier bezit. De goede beheersbijdrage vanuit de Subsidieregeling Natuurbeheer en de afzetmogelijkheid van het hout in de vorm van chips voor energieopwekking maken het de particuliere eigenaar nu mogelijk een lang gekoesterde wens in vervulling te laten gaan: herstel van het hakhout. Spaartelgen, achterstallig onderhoud en doorgeplante populieren worden weggewerkt en het reguliere hakhoutbeheer wordt weer opgepakt. Het beroep op de veel lagere provinciale subsidie is vanaf 2000 goeddeels komen te vervallen.</p> <p>Om voor de Subsidieregeling Natuurbeheer in aanmerking te komen moet eventueel achterstallig onderhoud zijn weggewerkt. Dit vergt een hoge investering. In gevallen waar machinale oogst mogelijk is (op dit moment ten behoeve van energiehout) wordt de investering in de jaren daarna terugverdiend met de jaarlijkse beheerssubsidie. Waar de terreinomstandigheden alleen handmatige oogst toelaten zijn de investering en vervolgens de kosten voor het reguliere beheer echter zo hoog dat zich dit niet terugverdiend. Dit is bijvoorbeeld het geval in zeer nat elzenhakhout op rabatten. Als hervatting van het hakhoutbeheer duidelijke natuurwinst oplevert is, waarbij overigens juist op particuliere landgoederen het cultuurhistorische aspect uitdrukkelijk meeweegt, is een éénmalige provinciale subsidie voor het wegwerken van het achterstallig onderhoud op zijn plaats. Hierbij moet nadrukkelijk gekeken worden naar de kosten - baten verhouding. De subsidie is gericht op het kunnen voldoen aan de instapeisen van de Subsidieregeling Natuurbeheer.</p>
Subsidieregeling Natuurbeheer:	Beheerssubsidie € 1.374,63 per ha per jaar (wilg, els, es) of € 253,73 per ha per jaar (eik)
Voorstel voor nieuwe beleidsregels:	<ol style="list-style-type: none">1. Subsidie voor regulier onderhoud schrappen (valt onder Subsidieregeling Natuurbeheer).2. Voor het <i>handmatig</i> wegwerken van achterstallig onderhoud eenmalig een subsidiebedrag van 50% beschikbaar stellen.

Bestrijding van Amerikaanse vogelkers

Beleidsregels 1997: € 680,67 per ha voor prunusbestrijding in bossen met inheemse hoofdboomsoort, in aankoopwaardige gebieden, bij een bedekking van meer dan 50% en gekoppeld aan omvormings- en natuurherstelprojecten.

Toegekend 1997 – 2003: 111 ha
€ 75.948

Doel: Stimuleren van een natuurlijke kruid- en struiklaag en van natuurlijke verjonging en daarmee een verhoging van natuurwaarden in bossen.

Situatie en knelpunten: Het nut van bestrijding van Amerikaanse vogelkers (prunusbestrijding) wordt in brede kring erkend. De ervaringen met de bestrijding zijn positief: waar het structureel wordt aangepakt krijgt de beheerder het probleem onder controle. De bestrijding levert een direct zichtbaar effect op in de vorm van een lichter bos, meer natuurlijke verjonging en een beter ontwikkelde kruidlaag. Daarmee is er een goede uitgangspositie ontstaan voor verdere natuurlijke ontwikkeling. Voor een meer natuurlijke ontwikkeling van het bos is bestrijding van Amerikaanse vogelkers noodzakelijk.

De bestrijding vindt over de gehele Heuvelrug bezien niet stelselmatig plaats. Juist deze maatregel is – vanwege het gevaar van uitzaaien - gediend bij uitvoering in grote aaneengesloten gebieden. Op dit moment is provinciale subsidie alleen beschikbaar in de aankoopwaardige gebieden (Plan Veiligstelling Gebieden). Hier liggen de bossen met de hoogste natuurdoelstelling (o.a. natuurbos). Daarbuiten is het doel multifunctioneel bos, meestal met verhoogde natuurwaarden, bij voorkeur te bereiken door geïntegreerd bosbeheer met natuurlijke verjonging. Om dit te bereiken is bestrijding van Amerikaanse vogelkers noodzakelijk. Dergelijke multifunctionele bossen dragen overigens bij aan het functioneren van de aangrenzende bossen in de aankoopwaardige gebieden. Het is daarom gewenst ook buiten de aankoopwaardige gebieden subsidie voor bestrijding van Amerikaanse vogelkers te verlenen.

De koppeling aan omvormings- en natuurherstelprojecten is in de praktijk niet zinvol gebleken. De koppeling aan bossen met inheemse hoofdboomsoort en de verplichting tot nabehandeling is voldoende garantie voor een resultaat in de vorm van meer natuurlijk bos.

In enkele gevallen zijn er ook andere soorten die een vergelijkbare belemmering opleveren voor een natuurlijke bosontwikkeling. Het gaat met name om Amerikaanse eik en Gewone esdoorn. Het is gewenst ook daarvoor subsidie te kunnen verlenen.

Om te voorkomen dat er onvoldoende geld overblijft voor andere maatregelen is het verstandig om per jaar hoogstens de helft van het budget aan bestrijding van Amerikaanse vogelkers te besteden.

Subsidieregeling Natuurbeheer: Beheerssubsidie bos € 48,91 per ha per jaar.

Voorstel voor nieuwe beleidsregels:

1. Subsidieverlening uitbreiden naar alle particuliere bossen met inheemse hoofdboomsoort (dus ook buiten de aankoopwaardige gebieden).
2. Subsidieverlening uitbreiden naar bestrijding Amerikaanse eik en gewone esdoorn.
3. Bedrag vaststellen op € 750,00 per ha bij uitbesteding of € 375,00 per ha bij uitvoering in eigen beheer of door vrijwilligers.

Beheer van vennen

Beleidsregels 1997:	Maximaal € 4.537.80 per ven voor herstel en onderhoud.
Toegekend 1997 – 2003:	4 stuks € 10.020
Doel:	Instandhouden van natuurwaarden van vennen en venoevers.
Situatie en knelpunten:	Maatregelen op het gebied van vennen worden in het algemeen gefinancierd via het Overlevingsplan Bos en Natuur (LNV). In de Subsidieregeling Natuurbeheer (Programma Beheer) geldt voor vennen een minimum oppervlakte van 0,5 ha. Als dit bij de overgang van OBN naar Programma Beheer gehandhaafd blijft vervalt de financiering van het Rijk voor kleinere vennen. Het is daarom verstandig om de provinciale subsidie voor kleinere vennen vooralsnog te handhaven.
Subsidieregeling Natuurbeheer:	Beheerssubsidie € 16,30 per ha per jaar.
Voorstel voor nieuwe beleidsregels:	Bijdrage vaststellen op maximaal 95% van de werkelijke kosten.

Beheer van schraal grasland

Beleidsregels 1997:	Maximaal € 453,78 per ha per jaar voor maaien.
Toegekend 1997 – 2003:	-
Doel:	Instandhouding van de natuurwaarden in schraal grasland.
Situatie en knelpunten:	<p>Particuliere eigenaren hebben van oudsher weinig natuurgrasland in eigen beheer omdat het grasland in het algemeen was verpacht. Daarin begint verandering te komen. Op de landgoederen komt al geruime tijd geleidelijk aan pachtgrond vrij en de laatste jaren in versterkte mate. Sinds 2000 heeft op enkele tientallen hectaren in begrensde gebieden functieverandering van agrarisch naar natuurgrasland plaatsgevonden. Daarmee neemt de oppervlakte bestaand natuurgrasland van particuliere beheerders toe.</p> <p>In toenemende mate wordt de afzet van het gewas (hooi) een probleem. Dit geldt vooral voor natuurgrasland, in mindere mate ook voor percelen met agrarisch natuurbeheer. Ook de natuurbeschermingsorganisaties speelt dit parten. Voor de ontwikkeling van de gewenste natuurdoelen is maaien en afvoeren van het maaisel essentieel. Het idee geen bestemming voor het gewas te kunnen vinden tempert het enthousiasme voor natuurgrasland bij particuliere eigenaren. Dit kan gaan leiden tot verminderd animo voor nieuwe natuur in deze vorm. Dit knelpunt zal opgelost moeten worden via het zoeken naar alternatieve afzetmogelijkheden. Het leent zich niet voor een oplossing via deze provinciale subsidieregeling.</p> <p>Voor het beheer van natuurgrasland ontvangt men de beheerssubsidie van de Subsidieregeling Natuurbeheer. De provinciale bijdrage kan komen te vervallen.</p>
Subsidieregeling	Beheerssubsidie Basispakket: € 125,34 per ha per jaar; Pluspakket droog:

Natuurbeheer:	€ 296,53 per ha per jaar; Pluspakket nat: € 867,17 per ha per jaar.
Voorstel voor nieuwe beleidsregels:	Schrappen provinciale subsidie voor regulier maaibeheer van schraal grasland.

Beheer van heide

Beleidsregels 1997: Maximaal € 680,67 per ha per 10 jaar voor maaien, plagen en begrazen.

Toegekend 1997 – 2003: 23 ha
€ 14.018

Doel: Instandhouding van natuurwaarden van heide.

Situatie en knelpunten: De oppervlakte particuliere heide blijft de laatste jaren vrijwel gelijk. Kleine terreinen (vaak inmiddels kleiner geworden dan 1 ha) groeien soms nog spontaan verder dicht, maar grotere terreinen worden goed in stand gehouden en voorzichtig weer wat groter gemaakt. Vergeleken met 20 jaar geleden is de vergrassing van de particuliere heide sterk verminderd. Dit geldt vooral voor de grote terreinen: wanneer nodig worden die geplagd, gemaaid en van boomopslag ontdaan. De provinciale subsidie heeft hieraan bijgedragen.

Begrazing met schapen binnen rasters begint nu op particuliere heideterreinen op gang te komen, maar leidt op te kleine terreinen tot overbegrazing en jaarrondbegrazing in plaats van tijdelijke begrazing. Hier is meer samenwerking onderling en meer samenwerking met de grote terreinbeherende organisaties gewenst. De haalbaarheid van een rondtrekkende schaapskudde zou onderzocht moeten worden.

De huidige provinciale subsidie stelt als voorwaarde een oppervlakte van minimaal 1 ha. Uit recent onderzoek is echter gebleken dat ook kleinere terreinen belangrijke en eigen natuurwaarden hebben. Gezien de grote variatie in terreinomstandigheden en uit te voeren maatregelen kunnen de huidige vaste bedragen beter vervangen worden door percentages.

Subsidieregeling Natuurbeheer: Beheerssubsidie € 40,76 per ha per jaar.

Voorstel voor nieuwe beleidsregels:

1. Minimum oppervlakte verlagen naar 0,5 ha.
2. De bijdrage van de provincie is maximaal 95% van de werkelijke kosten.

Omvorming van bos naar heide (en schraal grasland, stuifzand, moeras en open water)

Beleidsregels 1997: Maximaal 100% voor omvorming van bos naar heide (en schraal grasland, stuifzand, moeras en open water) in aankoopwaardige gebieden.

Toegekend 1997 – 2003: 15 ha
€ 73.035
(buiten aankoopwaardige gebieden zijn enkele projecten gesubsidieerd vanuit het BNLU)

Doel: Omvorming van droge bossen naar heide, droog schraal grasland en stuifzand en van natte bossen naar nat schraal grasland, moeras en open

water (ten behoeve van regeneratie jonge verlandingsstadia) voor zover passend in het provinciaal beleid.

Situatie en knelpunten: In het PVG is vastgesteld dat het areaal heide met 350 hectare uitgebreid moet worden ten koste van bos (behalve heide gaat het ook om kleine oppervlaktes schraal grasland, stuifzand en moeras). Hiervan is nog maar weinig gerealiseerd, met name omdat de Boswet daarvoor geen mogelijkheden bood. Inmiddels heeft GS in april 2003 nieuwe beleidsregels voor de Boswet vastgesteld waarin een oplossing voor dit probleem is gevonden in de vorm van collectieve compensatie in de randstadgroenstructuur en andere nieuwe boscomplexen. Indien LNV deze oplossing goedkeurt is dit knelpunt opgelost. Er is dan een snellere uitbreiding van heide te verwachten.

Deze omvorming is in veel gevallen subsidiabel via de inrichtingssubsidie van de Subsidieregeling Natuurbeheer. In bijzondere gevallen (zie hoofdstuk 4) kan een provinciale bijdrage gewenst zijn in plaats van de inrichtingssubsidie van de Subsidieregeling Natuurbeheer (Programma Beheer). Daarnaast kan het voorkomen dat de gewenste inrichtingsmaatregelen de maximale inrichtingssubsidie van de Subsidieregeling Natuurbeheer (€ 6.806,70 per ha) te boven gaan. In dat geval is een aanvulling van de provincie tot 95% van de werkelijke kosten gewenst (zie hoofdstuk 4). De huidige provinciale subsidie stelt als voorwaarde een oppervlakte van minimaal 1 ha. Uit recent onderzoek is echter gebleken dat ook kleinere terreinen belangrijke en eigen natuurwaarden hebben.

Subsidieregeling Natuurbeheer: Beheerssubsidie € 40,76 per ha per jaar.

Voorstel voor nieuwe beleidsregels:

1. Minimum oppervlakte verlagen naar 0,5 ha.
2. De omvorming wordt getoetst aan de nieuwe beleidsregels Boswet (2003) en de notitie heideherstel (2004).
3. De bijdrage van de provincie is maximaal 95% van de werkelijke kosten.

Omvorming uitheems naar inheems bos

Beleidsregels 1997: Maximaal € 1.418,06 per ha voor omvorming van uitheems naar inheems bos in aankoopwaardige gebieden.

Toegekend 1997 – 2003: 27 ha
€ 38.884

Doel: Omvorming van uitheems naar inheems bos met hoge natuurwaarde.

Situatie en knelpunten: De kap van populierenbos en uitheems naaldhout en vervolgens herplant van bos met inheemse hoofdboomsoort vindt in toenemende mate plaats. De provinciale subsidie wordt verleend voor aanplant in gevallen waar natuurlijke verjonging niet mogelijk is. Een veel grotere oppervlakte wordt echter langs geleidelijke weg omgevormd via natuurlijke verjonging. De ontwikkeling van natuurbos (geen oogst, geen beheer) is voor particuliere eigenaren vaak nog een stap te ver.

Een deel van de uitheemse bossen liggen buiten de aankoopwaardige gebieden. Waar deze omgevormd worden naar multifunctionele bossen met verhoogde natuurwaarden zorgt dat op zichzelf al voor natuurwinst. Maar daarnaast dragen deze bossen op termijn tevens bij aan het functioneren van de aangrenzende natuurbossen in de aankoopwaardige gebieden. Het is daarom gewenst ook buiten de aankoopwaardige

gebieden subsidie voor omvorming van uitheems bos naar inheems loofbos te kunnen verlenen.

Soms is er een tweede boomlaag aanwezig van inheemse boomsoorten met een bedekking van meer dan 50%. Dan wordt natuurlijke verjonging mogelijk geacht en hoeft geen provinciale subsidie verleend te worden voor omvorming. Het inheemse bos kan dan bereikt worden door het uitkappen van de populieren.

Vanuit de Subsidieregeling Natuurbeheer is geen inrichtingssubsidie beschikbaar voor de omvorming van uitheems naar inheems bos. Men heeft hier de pakketten "bossen met verhoogde natuurwaarde" voor in het leven geroepen, die uitgaan van een omvorming langs geleidelijke weg.

Subsidieregeling
Natuurbeheer:

Beheerssubsidie bos € 48,91 per ha per jaar.

Voorstel voor nieuwe
beleidsregels:

1. Subsidieverlening uitbreiden naar bossen buiten de aankoopwaardige gebieden.
2. De bijdrage van de provincie is maximaal 50% van de werkelijke kosten.

Inrichting van nieuwe natuur

Beleidsregels 1997:

Niet opgenomen, geen subsidie beschikbaar.

Toegekend 1997 – 2003:

-

Doel:

Het bevorderen van een optimale inrichting van nieuwe natuur.

Situatie en knelpunten:

De functieverandering van landbouw naar natuur wordt gesubsidieerd via de Subsidieregeling Natuurbeheer. Voor wat betreft de financiering van noodzakelijke inrichtingsmaatregelen kan een beroep gedaan worden op de daarvan deel uitmakende inrichtingssubsidie. Die bedraagt 95% van de werkelijke kosten tot een maximum van € 6806,70. Om de natuurdoelen daadwerkelijk te halen is soms een hoger bedrag nodig voor de inrichting. Dit is met name aan de orde bij relatief kleine projecten, zoals die juist bij particuliere eigenaren voor kunnen komen. In dat geval is een aanvulling van de provincie tot 95% van de werkelijke kosten gewenst (zie hoofdstuk 4).

In sommige gevallen zijn inrichtingsmaatregelen gewenst die niet onder de inrichtingssubsidie van de Subsidieregeling Natuurbeheer vallen. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de aanleg van elementen die kleiner zijn dan 0,5 ha. Voor zover ook andere regelingen niet van toepassing zijn, zoals de Bijdrageregeling Kleine Landschapselementen, is de mogelijkheid van een provinciale bijdrage gewenst (zie hoofdstuk 4).

In uitzonderlijke gevallen en alleen bij kleine projecten (< € 10.000) is het gewenst een provinciale subsidiebijdrage te kunnen verlenen in plaats van de inrichtingssubsidie van de Subsidieregeling Natuurbeheer. Hierbij moet telkens een afweging worden gemaakt tussen kosten en baten, waarbij de baten bestaan uit tijdwinst, slagvaardigheid en besparing van voorbereidingskosten. Voorwaarde is dat er voldoende budget over blijft voor projecten die alleen met provinciale subsidie uitgevoerd zouden kunnen worden (zie hoofdstuk 4).

Subsidieregeling
Natuurbeheer:

Voor een deel van de gevallen inrichtingssubsidie 95%.

Voorstel voor nieuwe beleidsregels:	<ol style="list-style-type: none"> 1. In gevallen waarin de kosten het maximum subsidiebedrag van de inrichtingssubsidie van de Subsidieregeling Natuurbeheer overstijgen de inrichtingssubsidie aanvullen tot 95% van de werkelijke kosten. 2. Ingevallen waarin gewenste inrichtingsmaatregelen niet op andere wijze kunnen worden gesubsidieerd een bijdrage verlenen tot 95% van de werkelijke kosten. 3. In uitzonderlijke gevallen en alleen bij kleine projecten (< € 10.000) een bijdrage verlenen van 95% van de werkelijke inrichtingskosten in plaats van inrichtingssubsidie Subsidieregeling Natuurbeheer, indien daarmee aanzienlijke winst geboekt kan worden in de vorm van tijd, slagvaardigheid en besparing van voorbereidingskosten.
-------------------------------------	--

Kleinschalige maatregelen in bos- en natuurterrein

Beleidsregels 1997:	Niet opgenomen, geen subsidie beschikbaar.
Toegekend 1997 – 2003:	-
Doel:	Het creëren van bijzondere milieuomstandigheden in particuliere bossen en natuurterreinen gericht op specifieke natuurwaarden.
Situatie en knelpunten:	<p>Kleinschalige maatregelen in bos- en natuurgebieden worden nauwelijks uitgevoerd vanwege de relatief hoge kosten en geringe subsidiemogelijkheden. De Bijdrageregeling Kleine Landschapselementen is bijvoorbeeld niet van toepassing voor dergelijke maatregelen buiten het cultuurlandschap. Ook speelt onbekendheid met het belang en de slechte zichtbaarheid van het resultaat een rol. Toch kunnen ze zeer belangrijk zijn voor flora en fauna. Voorbeelden zijn het herstel van kwelslootjes in hakhoutbossen, het herstel van vochtige greppels in rabattenbos, het ontwikkelen van mantelbegroeiingen in bosranden, het in stand houden van zandige plekken in heide, het plaatselijk afplaggen, begreppelen, en verflauwen van slootkanten in schraal grasland, enz.</p> <p>Dergelijke kleinschalige maatregelen kunnen een grote kwaliteitsverhoging van de particuliere natuur opleveren. Om de uitvoering er van te stimuleren is de mogelijkheid van subsidieverlening gewenst, waarbij overigens steeds nadrukkelijk gezocht zal worden naar andere financieringsbronnen (bijvoorbeeld soortenbeleid).</p>
Subsidieregeling Natuurbeheer:	Geen vergoeding.
Voorstel voor nieuwe beleidsregels:	Voor het uitvoeren van specifieke kleinschalige maatregelen maximaal 95% subsidie verstrekken.

Beheersplannen voor bos- en natuurgebieden

Beleidsregels 1997:	Alleen subsidie beschikbaar voor het opstellen van plannen voor omvormingsprojecten.
Toegekend 1997 – 2003:	-
Doel:	Bevorderen van een planmatig beheer.
Situatie en knelpunten:	Een deel van de eigenaren beschikken niet over een beheersplan op basis waarvan een planmatig beheer gevoerd kan worden. De uitvoering

van concrete maatregelen begint met het maken van een plan waarin keuzes gemaakt worden en richtingen uitgezet worden. In het PVG wordt het opstellen van een beheersplan noodzakelijk geacht.

Het opstellen van een plan *samen* met de eigenaar/beheerder stimuleert de eigenaar keuzes te maken in doelen en beheer. Een deskundige begeleiding kan er voor zorgen dat het natuuraspect – binnen de door de eigenaar gestelde randvoorwaarden - een maximale rol krijgt. Het betrekken van de eigenaar verhoogt de kans dat de gewenste maatregelen ook werkelijk uitgevoerd worden. Een beheersplan is een belangrijke eerste stap om daadwerkelijk tot uitvoering over te gaan. Een tegemoetkoming in de kosten zal het opstellen van beheersplannen bevorderen. Voorwaarde is dat het beheersplan kort is en concrete uitvoeringsmaatregelen bevat. In het project Geïntegreerd Bosbeheer wordt al voorzien in het opstellen van beheersrichtlijnen voor bos. Voor andere natuurterreinen is er geen financiële bijdrage beschikbaar die het maken van een beheersplan kan bevorderen.

Subsidieregeling
Natuurbeheer:

Geen vergoeding.

Voorstel voor nieuwe
beleidsregels:

Voor het opstellen van een eenvoudig beheersplan gericht op natuur 50% subsidie verlenen met een maximum van € 5.000 per eigenaar.

Belangrijkste veranderingen beleidsregels 2004 ten opzichte van beleidsregels 1997

Maatregel	Beleidsregels 2004
Algemeen	Percentages in plaats van vaste bedragen (behalve bestrijden Amerikaanse vogelkers)
Afzetten hakhout en griend en inboeten met bosplantsoen,	Alleen handmatig, éénmalig, 50% van de kosten
Bestrijden Amerikaanse vogelkers	Ook buiten aankopwaardige gebieden, maximaal de helft van het jaarlijkse budget beschikbaar
Herstellen vennen	Geen verandering
Maaien schrale graslanden	Vervallen
Heide: plaggen, chopperen, maaien, verwijderen opslag, plaatsen raster	Geen verandering
Omvormen bos naar heide, stuifzand, schraal grasland, moeras	Ook buiten aankopwaardige gebieden
Omvormen uitheems bos naar inheems bos	Ook buiten aankopwaardige gebieden
Inrichten van nieuwe natuur	Nieuw
Kleinschalige maatregelen	Nieuw
Opstellen beheerplan	Nieuw

4 Doel en algemene voorwaarden en afstemming met het Programma Beheer

In dit hoofdstuk worden de beschrijvingen en voorstellen van voorgaande hoofdstukken uitgewerkt in een beschrijving van de algemene voorwaarden, waarbij uitgebreid wordt ingegaan op de afstemming met het Programma Beheer.

doel

Doel van de provinciale subsidie is:

- Het verhogen van natuurwaarden in particuliere bossen en natuurterreinen.
- Het stimuleren van particulier natuurbeheer

Dit wordt gedaan door de uitvoering van specifieke eenmalige inrichtings- en herstelmaatregelen financieel te ondersteunen.

algemene voorwaarden

- Alleen particuliere eigenaren komen in aanmerking voor subsidie.
- Er wordt alleen subsidie verstrekt voor natuurterreinen in de Ecologische Hoofd Structuur zoals vastgesteld in het vigerende streekplan.
- Er worden alleen eenmalige subsidies verleend voor inrichting, omvorming, herstel en wegwerken achterstallig onderhoud. Er worden geen subsidies verstrekt voor jaarlijks terugkerende beheersmaatregelen. Daarvoor kan de eigenaar een beroep doen op de beheerssubsidie van de Subsidieregeling Natuurbeheer (Programma Beheer).
- Er wordt geen vergoeding gegeven voor eventuele waardedaling van grond of productiederving.
- De provinciale subsidie is alleen van toepassing in gevallen waar andere regelingen (zoals Subsidieregeling Natuurbeheer, Overlevingsplan Bos en Natuur, Bijdrageregeling Kleine Landschapselementen) niet van toepassing zijn. Alleen in bijzondere gevallen wordt hier van afgeweken (zie hieronder).
- Elke aanvraag wordt getoetst aan het provinciaal beleid, doelmatigheid en kosten-baten verhouding.
- De subsidie bedraagt een percentage van de werkelijk gemaakte kosten, behalve bij bestrijding van Amerikaanse vogelkers waar een vast bedrag per hectare wordt gehanteerd omdat de kosten weinig variëren. De overige kosten komen voor rekening van de eigenaar. Eventuele andere overheidssubsidies worden van de provinciale subsidie afgetrokken tot het maximum te subsidiëren percentage bereikt is.
- De uitvoering van de maatregelen dient aanbesteed te worden volgens de geldende nationale en Europese aanbestedingsregels.
- Er wordt nooit meer dan 95% subsidie verleend. Dit sluit aan bij de landelijke Subsidieregeling Natuurbeheer (Programma Beheer).
- De subsidie bedraagt minimaal 500 euro per aanvraag. Dit in verband met het beperken van de administratieve lasten in verhouding tot de uitvoeringskosten.

afstemming met de Subsidieregeling Natuurbeheer (Programma Beheer)

Uitgangspunt is dat wanneer maatregelen gesubsidieerd kunnen worden vanuit een andere regeling, zoals de Subsidieregeling Natuurbeheer, er geen beroep gedaan kan worden op de provinciale subsidie. Gezien de praktijk van de Subsidieregeling Natuurbeheer kan hiervan worden afgeweken in bijzondere gevallen.

De Subsidieregeling Natuurbeheer maakt onderdeel uit van het Programma Beheer. Het Programma Beheer is in 2003 geëvalueerd door LNV. Wezenlijke veranderingen heeft dit niet opgeleverd, wel enige vereenvoudiging. De Subsidieregeling Natuurbeheer kent verschillende subsidievormen,

waarvan de beheerssubsidie en de inrichtingssubsidie overlap kunnen geven met de provinciale subsidie voor particulier natuurbeheer.

De *beheerssubsidie* van de Subsidieregeling Natuurbeheer is een jaarlijkse standaard bijdrage voor verschillende typen natuur ("pakketten"). De pakketten hebben een gering aantal beheersvoorschriften, omdat gestuurd wordt op resultaat. Dat betekent dat sommige vanuit natuur gewenste eenmalige maatregelen niet expliciet vanuit de Subsidieregeling Natuurbeheer vereist zijn. Ze zijn ook niet vereist om het minimale resultaat te bereiken (basispakketten). De hoogte van de beheersbijdrage zou dat ook niet rechtvaardigen. Zo hoeft in zes jaar slechts 10% van een vergrastheidsterrein geplagd te worden. De landelijke beheersbijdrage is slechts € 40,76 per ha per jaar. In dit voorbeeld kan een provinciale subsidie leiden tot een grondiger aanpak van vergraste particuliereheidsterreinen met meer natuurresultaat. In hoofdstuk 3 is bij elke maatregel de hoogte van de beheerssubsidie van de Subsidieregeling Natuurbeheer vermeld.

De *inrichtingssubsidie* van de Subsidieregeling Natuurbeheer heeft zowel betrekking op het ontwikkelen van nieuwe natuur als op het omvormen van bestaande natuur naar een ander type natuur. Ook op grond van het Overlevingsplan Bos en Natuur van LNV is subsidie voor zogenaamde effectgerichte maatregelen beschikbaar. In het navolgende heeft de term "inrichtingssubsidie" betrekking op beide regelingen van LNV. Inrichtingssubsidie wordt alleen verleend voor maatregelen die noodzakelijk zijn voor het behalen van de doelen zoals geformuleerd in het betreffende pakket. Soms zijn er vanuit het oogpunt van natuur maatregelen gewenst die daarvoor niet strikt noodzakelijk zijn om aan de pakketvoorwaarden te voldoen en ook niet voorgeschreven zijn of die niet precies passen in een "pakket". Hiervoor is dan geen inrichtingssubsidie beschikbaar.

In bovengenoemde gevallen is er feitelijk geen overlap tussen de Subsidieregeling Natuurbeheer en de provinciale subsidieregeling voor particulier natuurbeheer. Dan moet een beroep gedaan kunnen worden op de provinciale subsidie, voor zover de maatregelen aan de provinciale doelen en voorwaarden voldoen. Hiermee zorgt de provinciale subsidie voor een kwaliteitsverhoging van de particuliere natuur en kan gericht gewerkt worden aan het realiseren van de gewenste natuurdoelen. Het gaat daarbij zowel om herstel of omvorming van bestaande natuur als om de inrichting van nieuwe natuur.

In bijzondere gevallen kan bij uitzondering worden besloten om provinciale subsidie te verlenen *in plaats van* inrichtingssubsidie vanuit de Subsidieregeling Natuurbeheer. Het aanvragen van inrichtingssubsidie vergt een aanzienlijke administratieve inspanning. Het maken van een inrichtingsplan en het maken van een correcte subsidieaanvraag moeten in de praktijk uitbesteed worden aan een adviseur, omdat het te ingewikkeld is voor de beheerder. Behalve dat dit drempel- en kostenverhogend werkt betekent het vaak tenminste een jaar uitstel van de uitvoering, mede omdat er slechts één aanvraagmoment per jaar is. Deze zaken knellen in het bijzonder bij kleine projecten. Daarom is het gewenst de mogelijkheid te bieden om in uitzonderlijke gevallen en alleen bij kleine projecten (tot € 10.000) een provinciale subsidiebijdrage te verlenen in plaats van de inrichtingssubsidie van de Subsidieregeling Natuurbeheer. Hierbij moet telkens een afweging worden gemaakt tussen kosten en baten, waarbij de baten bestaan uit tijdwinst, slagvaardigheid en besparing van voorbereidingskosten. Voorwaarde is dat er voldoende budget over blijft voor projecten die alleen met provinciale subsidie uitgevoerd zouden kunnen worden. Het is uitdrukkelijk niet de bedoeling om met de provinciale subsidieregeling overlap te krijgen met de rijksregeling.

De inrichtingssubsidie van de Subsidieregeling Natuurbeheer kent een maximum van € 6806,70 per ha. Om de natuurdoelen daadwerkelijk te halen is in specifieke gevallen soms een hoger bedrag nodig. Het gaat zowel om omvorming van bestaande natuur als om aanleg van nieuwe natuur en met name om relatief kleinschalige projecten zoals de aanleg van stapstenen in ecologische verbindingzones. Juist bij particuliere eigenaren komen vaak relatief kleinschalige situaties voor. In deze gevallen is het gewenst de inrichtingssubsidie met een provinciale bijdrage aan te vullen tot maximaal 95% van de kosten. Uiteraard moet ook hier nadrukkelijk naar doelmatigheid en kosten – baten verhouding worden gekeken.

In de bijlage worden per maatregel alle voorwaarden voor subsidieverlening vermeld.

5 Financiën

Uit de Reserve Aankopen c.q. Veiligstellen Natuurterreinen is voor 2004 € 103.200 beschikbaar. Dit bedrag loopt op tot maximaal € 113.400 in 2007. Na 2007 blijft maximaal € 113.400 per jaar beschikbaar (Besluit PS van 28 januari 2002).

Vanuit het coalitieakkoord zijn voor de jaren 2004 tot en met 2007 de volgende extra bedragen beschikbaar:

- € 70.000 per jaar voor de omvorming van bos naar heide op particuliere eigendommen
- € 25.000 per jaar voor het project Geïntegreerd Bosbeheer
- € 150.000 per jaar voor ecologische verbindingszones, onder andere door particulieren
- € 50.000 per jaar voor overige projecten particulier en agrarisch natuurbeheer

Verwacht wordt dat hiermee voldoende budget aanwezig is voor de provinciale subsidieregeling particulier natuurbeheer.

Bijlage: Beleidsregels subsidiëring particulier natuurbeheer bos- en natuurgebieden 2004

(vastgesteld door Gedeputeerde Staten van Utrecht op xxxxx, nr. xxxxx)

Beleidsregels op grond van artikel 28f van de Algemene subsidieverordening provincie Utrecht 1998

Artikel 28f:

1. Gedeputeerde staten kunnen subsidie verstrekken voor beheer en inrichting van in de ecologische hoofdstructuur gelegen terreinen ten behoeve van de realisatie van die structuur.
2. Geen subsidie wordt verstrekt aan publiekrechtelijke rechtspersonen of aan de in artikel 28e, eerste lid, genoemde instellingen.
3. Gedeputeerde staten stellen beleidsregels vast met betrekking tot hun in het eerste lid bedoelde bevoegdheid met inachtneming van de in artikel 28e, tweede lid, bedoelde beleidsregels. Daarbij kunnen zij het in het eerste lid bedoelde beheer en de daar bedoelde inrichting nader bepalen en beperken.

Hoofdstuk 1. Algemene bepalingen.

ARTIKEL 1.

Deze beleidsregels zijn de uitwerking van het besluit van provinciale staten van Utrecht tot subsidiëring van specifiek beheer en omvormings- en herstelprojecten, zoals omschreven in het Plan Veiligstelling Gebieden Ecologische hoofdstructuur (PVG) van 11 september 1996. Het College van Gedeputeerde Staten is het bevoegd orgaan tot het verstrekken van de subsidies.

ARTIKEL 2. Begripsomschrijvingen:

1. particulier: particuliere grondeigenaren of -gebruikers en rechtspersonen, met uitzondering van de terreinbeherende natuurbeschermingsorganisaties Het Utrechts Landschap, Natuurmonumenten en Staatsbosbeheer
2. hakhout: houtgewas, te onderscheiden in de hoofdsoorten es, els en eik, dat op de grond is afgezet om de stronken weer te laten ontspruiten
3. griend: houtgewas van de hoofdsoort wilg, dat op de grond is afgezet om de stronken weer te laten ontspruiten
4. vennen: voedselarme wateren > 500 m² op zandgronden
5. inheems: van nature in een gebied thuishorend en passend in het natuurdoeltype zoals aangegeven in het rapport Utrechtse Natuurdoeltypen (Vastgesteld door GS op 22 mei 2001)
6. aankoopwaardige bos- en natuurterreinen: de op kaart 7 van het PVG als aankoopwaardig aangeduide bos- en natuurterreinen
7. Subsidieregeling Natuurbeheer: Subsidieregeling Natuurbeheer 2000 van het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Voedselkwaliteit zoals gepubliceerd in de staatscourant.

ARTIKEL 3.

Doel van de provinciale subsidie is het verhogen van natuurwaarden in particuliere bossen en natuurterreinen in de Ecologische Hoofd Structuur. Dit wordt gedaan door de uitvoering van specifieke eenmalige inrichtings- en herstelmaatregelen financieel te ondersteunen.

Hoofdstuk 2. Algemene voorwaarden.

ARTIKEL 4.

Subsidies worden slechts verstrekt aan particulieren en, onverlet het bepaalde in artikel 5, op basis van de volgende algemene voorwaarden:

1. Er wordt alleen subsidie verstrekt voor natuurterreinen in de Ecologische Hoofd Structuur zoals vastgesteld in het vigerende streekplan.

2. Er worden alleen eenmalige subsidies verleend voor inrichting, omvorming, herstel en wegwerken achterstallig onderhoud. Er worden geen subsidies verstrekt voor jaarlijks terugkerende beheersmaatregelen.
3. Er wordt geen vergoeding gegeven voor eventuele waardedaling van grond of productiederving.
4. De provinciale subsidie is alleen van toepassing in gevallen waar andere regelingen (zoals Subsidieregeling Natuurbeheer, Overlevingsplan Bos en Natuur, Bijdrageregeling Kleine Landschapselementen) niet van toepassing zijn. Alleen in zeer bijzondere gevallen wordt hier van afgeweken.
5. Elke aanvraag wordt getoetst aan het provinciaal beleid, doelmatigheid en kosten-baten verhouding.
6. De subsidie bedraagt een percentage van de werkelijk gemaakte kosten, behalve bij bestrijding van Amerikaanse vogelkers waar een vast bedrag per hectare wordt gehanteerd. De overige kosten komen voor rekening van de eigenaar. Eventuele andere overheidssubsidies worden van de provinciale subsidie afgetrokken tot het maximum te subsidiëren percentage bereikt is.
7. De werkzaamheden dienen uitgevoerd te worden binnen 12 maanden na dagtekening van de subsidietoekenning.
8. Binnen 6 maanden na uitvoering van de werkzaamheden dient de aanvrager de verklaring van uitvoering teruggestuurd te hebben, voorzien van (kopieën van) de nota's van het werk.
9. De uitvoering van de maatregelen dient aanbesteed te worden volgens de geldende nationale en Europese aanbestedingsregels.
10. Er wordt nooit meer dan 95% subsidie verleend. Het totaal aan overheidssubsidies bedraagt nooit meer dan 95%.
11. Er worden geen subsidies verstrekt als het beschikbare budget is overschreden.
12. De subsidie bedraagt minimaal 500 euro per aanvraag.

Hoofdstuk 3. Te subsidiëren maatregelen.

ARTIKEL 5

Subsidies kunnen worden verstrekt voor het uitvoeren van maatregelen genoemd onder lid 1 tot en met 10 van dit artikel op basis van de daar genoemde doelen, voorwaarden en subsidiebedragen.

1 Beheer van hakhout en griend

Doel van de subsidie is het instandhouden van natuurwaarden die samenhangen met hakhoutbeheer. Het betreft hakhout van els, es, eik en wilg.

Subsidie wordt alleen verleend in gevallen waar het hakhout (nog) niet aan de instapeisen van de Subsidieregeling Natuurbeheer voldoet en waar dit alleen op handmatige wijze mogelijk is.

Alle hout (dus ook de takken) moet uit het perceel verwijderd worden.

De subsidiabele werkzaamheden zijn: handmatig afzetten hakhout, verwijderen exoten, handmatig afvoeren hout, bijkplanten bosplantsoen.

De bijdrage van de provincie is maximaal 50% van de werkelijke kosten.

2 Bestrijding Amerikaanse vogelkers

Doel van de subsidie is het bevorderen van natuurlijke verjonging en het bevorderen van een natuurlijke struik- en kruidlaag in bossen met inheemse hoofdhoutsoort.

Subsidie wordt alleen verleend voor bossen met inheemse hoofdboomsoort (waaronder grove den). Inheemse boomsoorten dienen tenminste 75% te bedekken.

De bestrijding kan betrekking hebben op de soorten Amerikaanse vogelkers, Amerikaanse eik en Gewone esdoorn. De bedekking van die soorten dient minimaal 50% te zijn.

De afgezaagde stobben dienen direct behandeld te worden tegen uitlopen. In het jaar na de behandeling dienen de eventueel nog aanwezige uitlopers en zaailingen opnieuw behandeld te worden.

Er wordt geen subsidie verleend voor een (gedeelte van een) terrein waarvoor al eerder subsidie prunusbestrijding is verleend.

De subsidiabele werkzaamheden zijn: afzagen, behandeling afgezaagde stobben, nabehandeling van uitlopers en uittrekken zaailingen in het volgende jaar.

Er wordt geen subsidie toegekend indien de aanvraag er toe leidt dat meer dan de helft van het budget van de subsidieregeling particulier natuurbeheer voor het betreffende jaar aan bestrijding van Amerikaanse vogelkers besteed zou worden.

De bijdrage van de provincie is € 750 per ha. Bij uitvoering in eigen beheer of door vrijwilligers is de bijdrage € 375 per ha.

3 Beheer van vennen

Doel van de subsidie is het instandhouden van natuurwaarden van vennen en venoevers.

De subsidiabele werkzaamheden zijn: baggeren, verwijderen vegetatie, bodem- en oeverherstel, afvoeren materiaal, herstel en aanpassing van de lokale waterhuishouding.

De bijdrage van de provincie is maximaal 95% van de werkelijke kosten.

4 Beheer van heide

Doel van de subsidie is het instandhouden van natuurwaarden van heide.

De schaal van de werkzaamheden dient aangepast te worden aan de grootte en aard van het terrein met het oog op het beperken van schade aan de fauna. De minimum oppervlakte is 0,5 hectare.

De subsidiabele werkzaamheden zijn: bodemanalyse, plaggen, maaien, chopperen, verwijderen boomopslag, afvoeren hout, plagsel en strooisel, plaatsen rasters e.d. ten behoeve van begrazing.

De bijdrage van de provincie is maximaal 95% van de werkelijke kosten.

5 Omvorming van bos naar heide (en schraal grasland, stuifzand, moeras)

Doel van de subsidie is de omvorming van droge bossen naar heide, droog schraal grasland en stuifzand en van natte bossen naar nat schraal grasland, moeras en open water (ten behoeve van regeneratie van jonge verlandingsstadia) voor zover passend in het provinciaal beleid.

De omvorming wordt getoetst aan de beleidsregels Boswet (2003) en de notitie heideherstel (2004).

De schaal van de werkzaamheden dient aangepast te worden aan de grootte en aard van het terrein met het oog op het beperken van schade aan de fauna. De minimum oppervlakte is 0,5 hectare.

De subsidiabele werkzaamheden zijn: bodemanalyse, plaggen, maaien, chopperen, verwijderen bos, afvoeren hout, plagsel en strooisel, plaatsen rasters e.d. ten behoeve van begrazing.

Voor de relatie met de inrichtingssubsidie van de Subsidieregeling Natuurbeheer wordt verwezen naar de algemene voorwaarden en de voorwaarden vermeld bij lid 7: inrichting nieuwe natuur.

De bijdrage van de provincie is maximaal 95% van de werkelijke kosten.

6 Omvorming van uitheems bos naar inheems loofbos

Doel van de subsidie is het omvormen van bossen met uitheemse hoofdboomsoort naar inheemse loofbossen met hoge natuurwaarde.

Als er een tweede boomlaag aanwezig is van inheemse boomsoorten met een bedekking van meer dan 50% dan wordt natuurlijke verjonging mogelijk geacht en wordt geen subsidie verleend.

Reeds aanwezig inheems loofhout moet worden gespaard.

De aan te planten soorten dienen te passen in de Potentieel Natuurlijke Vegetatie van het terrein.

De subsidiabele werkzaamheden zijn: terreinvoorbereiding ten behoeve van het planten, planten en bescherming tegen wildvraat.

De bijdrage van de provincie is maximaal 50% van de werkelijke kosten.

7 Inrichting van nieuwe natuur

Doel van de subsidie is het bevorderen van een optimale inrichting van nieuwe natuur.

Om natuurdoelen daadwerkelijk te halen is soms een hoger bedrag nodig voor de inrichting dan via de inrichtingssubsidie van de Subsidieregeling Natuurbeheer dan wel via een andere regeling verkregen kan worden. Voor het meerdere kan een provinciale bijdrage worden verstrekt.

Om natuurdoelen daadwerkelijk te halen zijn soms inrichtingsmaatregelen nodig die niet via de inrichtingssubsidie van de Subsidieregeling Natuurbeheer dan wel via een andere regeling vergoed kunnen worden. Hiervoor kan een provinciale bijdrage worden verstrekt.

In uitzonderlijke gevallen kan een provinciale bijdrage worden verleend in plaats van de inrichtingssubsidie van de Subsidieregeling Natuurbeheer of een andere regeling. Hierbij wordt telkens een afweging gemaakt tussen kosten en baten, waarbij de baten bestaan uit tijdwinst, slagvaardigheid en besparing van voorbereidingskosten. Voorwaarde is dat er voldoende budget over blijft voor projecten die alleen met provinciale subsidie uitgevoerd zouden kunnen worden.

De subsidiabele werkzaamheden zijn alle maatregelen die noodzakelijk zijn voor het behalen van het natuurdoeltype en/of natuurdoelen gericht op soorten op de betreffende plek.

De subsidie wordt verleend over de kosten die niet op andere wijze gesubsidieerd worden met een maximum van 95% van de werkelijke kosten.

8 Kleinschalige maatregelen in bos- en natuurterrein

Doel van de subsidie is het creëren van bijzondere milieuomstandigheden in particuliere bossen en natuurterreinen gericht op specifieke natuurwaarden.

Voorbeelden van subsidiabele werkzaamheden zijn:

- het uitbaggeren van kwelslootjes in natuurgebieden
- het herstellen van greppels in rabattenbos
- het ten dele verwijderen van boomvormers in bosranden (maximaal 10 m breed)
- het projectmatig vrijstellen van houtwallen, eikenstrubben e.d. met autochtone bomen en struiken
- het creëren van zandplekken in heide
- het plaatselijk afplaggen van grasland
- het aanleggen van greppels en het verflauwen van slootkanten in grasland

Subsidie wordt alleen verleend indien geen of onvoldoende andere financiering gevonden kan worden.

De bijdrage van de provincie is maximaal 95% van de werkelijke kosten.

9 Beheersplannen bos- en natuurgebieden

Doel van de subsidie is het bevorderen van de planmatige uitvoering van natuurbeheer cq natuurvriendelijk beheer in bestaande particuliere bos- en natuurterreinen. Voor (bestaande en nieuwe) natuur zijn de door de provincie vastgestelde natuurdoeltypen uitgangspunt.

De plannen zijn concreet en bevatten de maatregelen die binnen 5 á 10 jaar uitgevoerd gaan worden. Het gaat uitsluitend om maatregelen die als doel hebben verhoging van natuurwaarden.

In de beheersdoelen voor bos dient de natuurfunctie tenminste evenredig te zijn met andere functies, zoals houtproductie.

Er wordt een actieve deelname van de eigenaar verwacht bij het opstellen van het beheersplan. Ook is het de bedoeling dat de beschreven maatregelen daadwerkelijk uitgevoerd gaan worden. Daarom dient de eigenaar vooraf een verklaring te ondertekenen dat hij de intentie heeft om de uitvoeringsmaatregelen te nemen zoals die beschreven worden in het beheersplan. Deze verklaring dient te worden overlegd bij de aanvraag voor subsidie.

Het plan kan ook betrekking hebben op landbouwgronden die deel uitmaken van een landgoed. Een keuze tussen gangbare landbouw, agrarisch natuurbeheer (SAN) of omvorming naar natuur (SN) maakt echter geen onderdeel uit van het beheersplan. Deze keuze moet vooraf door de eigenaar gemaakt zijn.

Een inrichtingsplan voor nieuwe natuur maakt geen onderdeel uit van het beheersplan; dit is subsidiabel via de inrichtingssubsidie Subsidieregeling Natuurbeheer.

Het beheersplan bevat in ieder geval:

1. Korte beschrijving van de huidige situatie inclusief beschrijving bijzondere natuurwaarden.
2. Korte beschrijving gewenste situatie: (beheer)doelstellingen voor lange termijn (30 jaar).
3. Uit te voeren maatregelen per begroeiingstype, bosvak of perceel (5 of 10 jaar).
4. Uitvoering: Globale kostenraming, Subsidiemogelijkheden en zomogelijk globale subsidiebedragen, Planning, Organisatie (taakverdeling).

De bijdrage van de provincie is maximaal 50% van de werkelijke kosten met een maximum van € 5.000.

Hoofdstuk 4. Procedure.

ARTIKEL 6

Voor de uitvoering van deze beleidsregels is in 2004 € 103.200 beschikbaar. Dit bedrag wordt vervolgens jaarlijks verhoogd met € 3.400 tot maximaal € 113.400 in 2007 en volgende jaren, te financieren uit de reserve aankopen en veiligstellen natuurterreinen.

ARTIKEL 7

Bij de uitvoering van deze beleidsregels is de Algemene subsidieverordening provincie Utrecht 1998 van toepassing.

Slotbepaling

ARTIKEL 8

Deze beleidsregels treden in werking met ingang van xxxxxx.

ARTIKEL 9

Deze beleidsregels worden aangehaald als: Beleidsregels subsidiëring particulier beheer bos- en natuurgebieden 2004.

